

Bruxelles, den 4.12.2013
COM(2013) 858 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG**

**om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af
13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige
dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter)**

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter)

1. INDLEDNING

Samarbejde mellem de retslige myndigheder i Den Europæiske Unions medlemsstater er en hjørnesten i et europæisk område med frihed, sikkerhed og retfærdighed som omhandlet i artikel 3, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Union. Et sådant samarbejde er især nødvendigt for at sikre effektiv fremsendelse mellem medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter med henblik på forkyndelse. Forkyndelse af dokumenter indgår i en hvilken som helst retssag. En hurtig og sikker fremsendelse af dokumenter er derfor af afgørende betydning for en forsvarlig retspleje og beskyttelse af de rettigheder, der tilkommer parterne, navnlig sagsøgte, i retssager.

Før der blev truffet EU-foranstaltninger på området, var den grænseoverskridende forkyndelse af dokumenter mellem medlemsstaterne hovedsagelig reguleret af Haagerkonventionen af 1965 om forkyndelse af dokumenter¹.

Den 29. maj 2000 vedtog Den Europæiske Union forordning (EF) nr. 1348/2000², hvor der er fastsat proceduremæssige regler, som skal lette den grænseoverskridende overførsel af dokumenter (i det følgende benævnt "2000-forordningen"). Forordningen fandt anvendelse på alle Den Europæiske Unions medlemsstater med undtagelse af Danmark. Men dens anvendelse blev udstrakt til at omfatte Danmark ved indgåelse af en parallel aftale, der er indgået mellem Den Europæiske Union og Danmark³.

Den 1. oktober 2004 vedtog Kommissionen en rapport⁴ om anvendelsen af 2000-forordningen. I Rapporten blev det konkluderet, at anvendelsen af forordningen havde forbedret fremsendelse og forkyndelse af dokumenter mellem medlemsstaterne, siden den trådte i kraft i 2001. Det blev dog også anført i rapporten, at der er behov for at forbedre

¹ Konvention af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i civile eller kommercielle anliggender,

http://hcch.e-vision.nl/index_en.php?act=conventions.text&cid=17

² Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29 maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, EFT L 160, af 30.6.2000, s. 37– 52,

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32000R1348:EN:NOT>

³ Aftale mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager. EUT L 300 af 17.11.2005, s. 55, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2005/l_300/l_30020051117en00550060.pdf. Aftalen trådte i kraft den 1. juli 2007.

⁴ Rapport fra Kommissionen til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg om anvendelsen af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (SEC(2004) 1145, KOM(2004) 603 endelig),

http://eurlex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=en&type_doc=COMfinal&an_doc=2004&nu_doc=603

kendskabet til forordningen for dem, der er involveret i dens anvendelse, navnlig for lokale instanser, og at en tilpasning af visse af forordningens bestemmelser yderligere vil kunne forbedre og lette anvendelsen heraf. Kommissionen har derfor foreslået en ændring i 2005⁵.

Med virkning fra den 13. november 2008 blev 2000-forordningen afløst af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007⁶ Europa-Parlamentet og Rådet (idet følgende benævnt "2007-forordningen" eller blot "forordningen"). Denne forordning gælder ligeledes for Danmark i henhold til den parallelle aftale mellem EU og Danmark.

De vigtigste ændringer, der blev indført ved 2007-forordningen, er:

- en forpligtelse for den modtagende instans til at træffe alle nødvendige foranstaltninger for, at dokumentet kan forkyndes hurtigst muligt og under alle omstændigheder senest en måned efter modtagelsen
- udarbejdelse af en ny standardformular til at underrette adressaten om dennes ret til at nægte at modtage dokumentet
- indførelse af ét enkelt fast gebyr til dækning af omkostningerne ved forkyndelsen, som medlemsstaterne har fastsat på forhånd, og
- ensartede vilkår for postforkyndelse.

I artikel 24 i 2007-forordningens er det fastsat, at Kommissionen senest den 1. juni 2011 og derefter hvert femte år skal undersøge anvendelsen af forordningen og om nødvendigt foreslå ændringer.

I 2011⁷ iværksatte Kommissionen en undersøgelse med henblik på at indsamle data og vurdere anvendelsen af forordningen (i det følgende benævnt "undersøgelsen"). Undersøgelsen indeholder en juridisk analyse og en empirisk del, der tager udgangspunkt i en rundspørge, der er foretaget blandt forskellige grupper af interessenter fra alle medlemsstater⁸.

Anvendelsen af 2007-forordningen blev drøftet på møderne i Det Europæiske Retlige Netværk på det Civil- og Handelsretlige Område den 14. januar 2008, den 18. september 2008, den 30. april 2009, den 23. juni 2010 og den 9.-10. februar 2012. Kommissionen har desuden taget hensyn til borgernes breve, klager og anmodninger samt præjudicielle afgørelser fra EU-Domstolen vedrørende forordningen⁹.

⁵ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (KOM(2005) 305 endelig - 2005/0126 COD).

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) og om ophævelse af Rådets forordning (EF) Nr. 1348/2000, EUT L 324 af 10. december 2007, s. 79 – 0120, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32007R1393:EN:HTML>.

⁷ MainStrat, Undersøgelse af anvendelsen af forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, endelig rapport juli 2012.

⁸ I alt 465 samtaler blev gennemført i hele EU, og 38 europæiske eksperter præsenterede synspunkter og anbefalinger.

⁹ Navnlig sag C-14/08 Roda Golf & Beach Resort SL og sag C-325/11 Alder.

I denne rapport fremlægger Kommissionen sin første vurdering af anvendelsen af 2007-forordningen i perioden fra 2008 til 2012.

2. RESUMÉ AF FORORDNINGEN

Forordningen finder anvendelse i civile og kommercielle sager, hvor et retsligt eller udenretsligt dokument skal sendes fra en medlemsstat til en anden for at blive forkyndt dér. Den giver adgang til forskellige metoder til fremsendelse af meddelelser mellem medlemsstaterne, navnlig gennem fremsendende og modtagende instanser, med posten, ad konsulær eller diplomatisk vej, eller også direkte forkyndelse¹⁰. En særlig regel om forkyndelsesdato beskytter både interesserne for rekvirenten og modtageren af dokumentet. Adressaten beskyttes yderligere af reglerne om anvendelse af sprog i de dokumenter, der skal forkyndes, og af de regler, som domstolene skal overholde, når sagsøgte udebliver fra et retsmøde. Forkyndelsen må ikke medføre krav om betaling af omkostninger eller afgifter i modtagerstaten, medmindre en særlig fremgangsmåde i forbindelse med forkyndelsen har været anvendt, eller der er gjort brug af en stævningsmand. I givet fald skal rekvirenten betale ét enkelt fast gebyr.

Medlemsstaterne er forpligtet til at give Kommissionen de oplysninger, der er nødvendige for, at forordningens regler kan få effektiv virkning. Hver medlemsstat har en central enhed¹¹, der har til opgave at give oplysninger til instanserne, at løse de problemer, som måtte opstå, og sende anmodninger om forkyndelse fra den fremsendende instans videre til den relevante modtagende instans.

3. FORORDNINGENS ANVENDELSE

Generelt kan det konkluderes, at forordningen fungerer godt og har nået sit mål om at øge retssikkerheden i forbindelse med grænseoverskridende forkyndelse af dokumenter og har øget hastigheden og effektiviteten ved fremsendelse mellem medlemsstaterne¹². Der er ikke desto mindre nogle punkter, der bør udvises opmærksomhed overfor med henblik på en vurdering af, hvorvidt og hvordan ordningen med forkyndelse mellem medlemsstaterne kan forbedres yderligere.

3.1. Forordningens anvendelsesområde

Forordningen omfatter retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, som skal fremsendes fra en medlemsstat til en anden for at blive forkyndt dér. En række spørgsmål er blevet rejst med hensyn til forordningens anvendelsesområde:

3.1.1. *Hvilke dokumenter kan fremsendes mellem medlemsstaterne med henblik på forkyndelse: begrebet retslige og udenretslige dokumenter*

I sag C-14/08 (*Roda Golf*) fastslog EU-Domstolen, at det ikke skal afgøres efter national ret, hvilke dokumenter der kan fremsendes i medfør af forordningen mellem medlemsstaterne

¹⁰ Dette betyder forkyndelse ved de kompetente personer i modtagerstaten, hvis det er tilladt efter denne stats lovgivning.

¹¹ Forbundsstater, stater med flere retssystemer eller stater med autonome territoriale områder kan udpege flere instanser eller centrale enheder.

¹² 78,5 % af de adspurgte i undersøgelsen delte den generelle opfattelse af, at forordningens ikrafttræden har forbedret og fremskyndet forkyndelsen af dokumenter mellem medlemsstaterne, jf. fodnote 7, s. 22.

med henblik på forkyndelse. Det spørgsmål, der var forelagt for Domstolen, vedrørte forkyndelse af et notarielt dokument uden for rammerne af en retslig procedure. Domstolen præciserede, at begrebet "udenretsligt dokument" som omhandlet i artikel 16 i 2000-forordningen (der har samme ordlyd som artikel 16 i 2007-forordningen) er et EU-retligt begreb, der skal fortolkes selvstændigt. Henset til formålet med traktaten og forordningen, der er at opstille en ordning for forkyndelse internt i Unionen, hvorved det tilstræbes at sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende, kan det retslige samarbejde ikke begrænses til alene at omhandle retslige procedurer, men kan ligeledes forekomme uden for en sådan procedure.

Domstolen fastslog følgelig, at et notarielt dokument uden for rammerne af en retlig procedure falder ind under forordningens anvendelsesområde.

3.1.2. Hvornår skal et retsligt eller udenretsligt dokument sendes fra en medlemsstat til en anden med henblik på forkyndelse?

I sag C-325/11 (*Alder*) var et andet vigtigt spørgsmål vedrørende forordningens anvendelsesområde blevet forelagt for EU-Domstolen. Spørgsmålet var, om det skal afgøres efter national ret, i hvilke situationer et dokument skal fremsendes i medfør af forordningen, mellem medlemsstaterne med henblik på forkyndelse. I den pågældende sag havde to personer med bopæl i Tyskland anlagt sag ved de polske domstole mod to personer bosat i Polen. Efter polsk procesret skal en udenlandsk sagsøger udpege en befuldmægtiget i Polen, for hvem forkyndelse kan ske. Sker det ikke, tilføres dokumenterne sagens akter, og de betragtes som forkyndt. Sagsøgerne undlod at udpege en repræsentant, og modparterne blev frifundet efter et retsmøde, hvor førstnævnte ikke mødte op. Domstolen fandt, at når adressaten for dokumentet er bosiddende i en anden medlemsstat, må et retsligt dokument nødvendigvis skulle forkyndes i overensstemmelse med forordningens krav¹³. En ordning, hvorefter der kræves en repræsentant i den medlemsstat, hvor den relevante domstol er beliggende (forumstaten), med henblik på forkyndelse af retslige dokumenter til parter, der er bosiddende i en anden medlemsstat, er således uforenelig med forordningen.

3.1.3. Elektronisk forkyndelse

Elektroniske forkyndelse er en ny metode til brug for forkyndelse af dokumenter i medlemsstaterne. I de fleste retsordener, hvor en sådan forkyndelsesmetode findes, registrerer borgerne (normalt kommercielle eller finansielle institutioner) sig ved domstolene, så det bliver muligt at foretage direkte elektronisk forkyndelse. For nuværende indeholder forordningen ingen regler om elektronisk forkyndelse. I visse medlemsstater har man rejst spørgsmålet om, hvorvidt udenlandske borgere kunne lade sig registrere i det nationale elektroniske forkyndelsessystem og om, hvorvidt en forkyndelse, der foretages overfor sådanne udlændinge, skal betragtes som en grænseoverskridende forkyndelse i relation til anvendelse af forordningen. Svaret på dette spørgsmål har store konsekvenser, så som om retten til at nægte at modtage et dokument, der ikke er affattet på et af de sprog, der er fastsat i forordningens artikel 8, finder anvendelse. Det bør overvejes, om elektronisk forkyndelse skal være tilgængelig på tværs af grænserne, og om og hvordan forordningen bør gælde i sådanne tilfælde. Medtagelse af elektronisk forkyndelse blandt de metoder, der er fastsat i forordningen, kan medføre en effektiv brug af teknologi og kan mindske omkostninger og forsinkelser ved retssager, der føres over lange afstande. Flere pilotprojekter finder sted, såsom "e-justice forkyndelse af dokumenter", der er et projekt, der medfinansieres af Kommissionen. Formålet med dette projekt er at etablere en virtuel og sikker udveksling af

¹³ Dommen i sag C- 325/11 (*Alder*) af 19. december 2012.

dokumenter ved hjælp af et elektronisk forum mellem justitsministerier, domstole, retsmedlemmer (fogeder) og advokater. Projektet er tilknyttet e-codex projektet, som har til formål mere generelt at forbedre grænseoverskridende udveksling af oplysninger i retssager på en sikker, tilgængelig og bæredygtig måde.

3.1.4. *Forkyndelse af dokumenter og afskaffelse af fuldbyrdelsesproceduren*

Den gradvise afskaffelse af fuldbyrdelsesproceduren rejser spørgsmålet om, hvorvidt der er behov for en højere grad af harmonisering af de nationale civile retsplejeregler i almindelighed, og af reglerne om forkyndelse af dokumenter i særdeleshed. De drøftelser, der fandt sted i forbindelse med forhandlingerne om Kommissionens forslag til forordning om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I, omarbejdet)¹⁴, med forslaget til forordning om indførelse af en europæisk kendelse til sikring af bankindeståender med henblik på at lette grænseoverskridende gældsinddrivelse på det civil- og handelsretlige område¹⁵ og med forslaget til forordning om gensidig anerkendelse af beskyttelsesforanstaltninger i civile retlige spørgsmål¹⁶, viste, at medlemsstaternes regler afviger kraftigt med hensyn til grundlæggende spørgsmål så som

- hvilke dokumenter, der forkyndes for parterne i retssager: mens dokumenter, der indleder en retssag, i almindelighed forkyndes i alle medlemsstater, er der stor forskel med hensyn til forkyndelse af domme, tilsigelser til retsmøder, o.lign. Domme forkyndes eksempelvis i visse medlemsstater, nogle steder endda som betingelse for, at dommen får retskraft i forumstaten, mens domme i andre medlemsstater ikke i almindelighed forkyndes, idet en udskrift af retsbogen skal rekvireres ved retten af parterne selv
- under hvilke omstændigheder dokumenter forkyndes: i nogle medlemsstater forkyndes domme eksempelvis ikke, hvis parterne var til stede, eller repræsenteret under retsmøderne, i andre medlemsstater er forkyndelse af dommen obligatorisk, da det udgør første skridt i tvangsfuldbyrdelsen
- hvem, der forestår forkyndelsen: i nogle medlemsstater er det i almindelighed parterne, der er ansvarlige for forkyndelsen, mens det i andre medlemsstater sker på rettens foranledning. I flere medlemsstater afhænger det af, hvilken type dokument der skal forkyndes (dokument, der indleder en retssag, tilsigelse til retsmøder, domme osv.)
- til hvem forkyndelse kan ske: i nogle medlemsstater forkyndes dokumenterne for parterne selv, mens dokumenter, eller visse typer dokumenter i andre medlemsstater kan, eller endog skal, forkyndes for deres legale repræsentanter i forumstaten
- forkyndelsens retsvirkninger (dvs. tidspunktet for, hvornår visse frister begynder at løbe, f.eks. appelfrister, og fra hvornår der beregnes renter), eller retsvirkningerne af manglende forkyndelse (dvs. tidspunktet for, hvornår særlige retsmidler kan bringes i anvendelse).

¹⁴ KOM(2010) 748.

¹⁵ KOM(2011) 445 endelig.

¹⁶ KOM(2011) 276 endelig.

Som følge af disse forskelle er det på nuværende tidspunkt usikkert, under hvilke omstændigheder den beskyttelse, der er tilsikret borgerne ved forordningen, rent faktisk ydes. Der er navnlig ikke sikkerhed for, at udenlandske tiltalte vil blive beskyttet, hvor det er relevant, af forordningens regler om retten til at nægte at modtage et dokument (artikel 8), forkyndelsesdatoen (artikel 9) og forsvarets rettigheder i tilfælde af udeblivelse.

Man kan rejse spørgsmålet om, hvorvidt sådanne forskelle mellem medlemsstaternes lovgivninger og den deraf følgende mangel på retssikkerhed for borgerne er rimelig i relation til det retslige samarbejde i Den Europæiske Union, navnlig set i lyset af afskaffelsen af fuldbyrdelsesproceduren, hvor beskyttelsen af forsvarets rettigheder er et afgørende element, der skal sikres på tværs af grænserne.

3.1.5. Konklusioner vedrørende anvendelsesområdet

Ovennævnte punkter viser, at en tilfredsstillende anvendelse af forordningen kunne være betinget af præciseringer vedrørende retsforskrifternes anvendelsesområde på EU-plan. Hertil kommer, at den retlige usikkerhed, der opstår som følge af forskellene i medlemsstaternes processuelle bestemmelser, måske bør imødegås. Dette er særligt vigtigt set i lyset af forordningens afgørende rolle i hele det civilretlige samarbejde og afskaffelsen af fuldbyrdelsesproceduren. Der er nu indhøstet flere erfaringer i løbet af de år, hvor man har anvendt fælles regler om fremsendelse af dokumenter i grænseoverskridende sager. Det kan være hensigtsmæssigt nu at overveje behovet for at tage hånd om denne retlige usikkerhed, navnlig ved hjælp af fælles minimumsstandarder for, hvilke dokumenter der skal forkyndes for udenlandske parter, over for hvem forkyndelsen kan finde sted, og på hvilket tidspunkt. På denne måde vil man kunne opnå en mere ensartet beskyttelse af sagsøgte i Unionen, og man vil utvivlsomt styrke retssikkerheden og beskyttelsen af forsvarets rettigheder.

3.2. Begrænsninger af forordningens anvendelsesområde

3.2.1. Forordningens manglende anvendelse, når adressen på den person, for hvem dokumentet skal forkyndes, ikke er kendt

Forordningen finder ikke anvendelse, når adressen på den person, for hvem dokumentet skal forkyndes, ikke er kendt. Der har været rapporter om problemer i denne forbindelse. I nogle tilfælde er dokumenter blevet fremsendt med forventning om, at de centrale enheder, der er oprettet i medfør af forordningens artikel 3, bistår med at finde adressaten. Som alternativ har man brugt forordning (EF) nr. 1206/2001¹⁷ ("forordningen om bevisoptagelse") for at finde adressen på den person, for hvem forkyndelse skal ske. Denne metode er imidlertid blevet kritiseret for at være besværlig, da to forskellige retsforskrifter skal anvendes udelukkende med henblik på forkyndelse af dokumenter. Der har endvidere været rejst tvivl om, hvorvidt forordningen om bevisoptagelse er det mest hensigtsmæssige instrument til at finde adressen på en part i, navnlig set i lyset af den pågældende forordnings anvendelsesområde og kravet i samme forordnings artikel 4, stk. 1, litra b), om at navn og adresse på parterne i sagen skal angives, hvilket synes at forudsætte, at disse adresser er kendt.

Spørgsmålet om, hvordan og ved hjælp af hvilke midler man kan finde frem til sagsøgtes adresse, er vigtigt, navnlig set i lyset af anvendelsen af flere civilretlige forskrifter, såsom forordning (EF) nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af

¹⁷ Forordning (EF) nr. 1206/2001 om samarbejde mellem medlemsstaternes retter om bevisoptagelse på det civil- og handelsretlige område (EFT L 174 af 27.6.2001, s. 1).

retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (jf. nævnte forordnings artikel 26)¹⁸ og forordning (EF) nr. 2201/2003 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældreansvar (jf. samme forordnings artikel 18). Ifølge disse bestemmelser skal sagen udsættes, indtil det er fastslået, at sagsøgte har haft mulighed for at modtage det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument i så god tid, at sagsøgte har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller *at alle hertil fornødne foranstaltninger har været truffet*. Domstolen fastslog med hensyn til artikel 26, stk. 2, i forordning (EF) Nr. 44/2001, at en ret kun gyldigt kan fortsætte sagen, såfremt alle fornødne undersøgelser, som kræves i henhold til principperne om omhu og god tro, er blevet foretaget med henblik på at finde sagsøgte (sag C-327/10, *Hypoteční banka mod Lindner*, præmis 52, og C-292/10 *Cornelius de Visser*, præmis 55). I denne henseende er det vigtigt at vide, hvilke "nødvendige foranstaltninger" der skal træffes af hvem (af den kompetente domstol, af parterne, af den centrale enhed eller af den modtagende instans i den pågældende stat).

På baggrund af disse vanskeligheder kan det være hensigtsmæssigt at overveje, hvorledes man kan afhjælpe den meget grundlæggende og praktiske vanskelighed, der består i at finde adressen på den person, for hvem dokumentet skal forkyndes, og at præcisere de respektive forpligtelser for de myndigheder, der er inddraget i forkyndelsen. Det kan overvejes, om situationer, hvor sagsøgte adresse er ukendt, ikke kunne henføres under forordningens anvendelsesområde, idet der indføres en vis forpligtelse til at foretage en søgning efter sagsøgte adresse. Det kan i det mindste præciseres, i hvilket omfang modtagende instanser skal foretage en søgning efter sagsøgte adresse, hvis adressen er kendt, men ikke synes at være korrekt.

3.2.2. Forkyndelse af dokumenter for stater

Forordningen omfatter i særdeleshed ikke spørgsmål vedrørende skat, told eller administrative anliggender eller statens ansvar for handlinger og undladelser under udøvelse af statsmagt (*acta iure imperii*). I nogle medlemsstater er der opstået spørgsmål om forkyndelse af dokumenter for stater. Ved artikel 1 udelukkes nemlig de ovennævnte spørgsmål fra forordningens anvendelsesområde. *A contrario* og i overensstemmelse med de retningslinjer, som EU-Domstolen har opstillet om fortolkningen af udtrykket "det civil- og handelsretlige område" i tvister mellem en offentlig myndighed og en privat person, kan sådanne tvister være omfattet af forordningen, i det omfang de vedrører civile krav og den pågældende stat optrådte som en privat person (*acta iure gestionis*). Det skal bemærkes, at selv om adressaten for et retsligt eller udenretsligt dokument i en sag på det civil- eller handelsretlige område, er en stat eller en statslig enhed, kan alle de fremsendelsesmåder, der er fastsat i forordningen, anvendes med henblik på forkyndelse af dokumenter i udlandet.

3.3. Fristen for fremsendelse og forkyndelse

Når forkyndelsen af dokumenter sker via fremsendende og modtagende instanser er fristen for udførelse af anmodningen en måned¹⁹. Der er imidlertid ikke fastsat nogen frist for fremsendelse af dokumenter pr. post, direkte forkyndelse eller ad diplomatisk vej.

Det fremgår af undersøgelsen, at 2007-forordningen i moderat omfang har fremskyndet forkyndelsen af dokumenter mellem medlemsstaterne i forhold til 2000-forordningen (jf. bilag

¹⁸ Forordning (EF) nr. 44/2001 vil blive afløst af forordning (EF) nr. 1215/2012 fra den 10. januar 2015.

¹⁹ Forordningens artikel 7, stk. 2.

1). Dette resultat kan betragtes som tilfredsstillende, navnlig når der henses til, at antallet af anmodninger om grænseoverskridende forkyndelser er steget. Som eksempel kan nævnes Tyskland, hvor antallet steg fra 14 463 sager i 2009 til 16 329 sager i 2010. I Det Forenede Kongerige steg antallet fra 9 852 sager i 2009 til 10 395 sager i 2010. Dokumenterne er ikke desto mindre blevet forkyndt hurtigere end før. Det kan derfor konkluderes, at 2007-forordningen har nået sit mål om yderligere at fremskynde forkyndelse på tværs af medlemsstaterne.

De empiriske data viser dog, at det stadig tager relativt lang tid at forkynde dokumenter i udlandet. Især når dokumenterne sendes via fremsendende og modtagende instanser, tager det i mange tilfælde sammenlagt stadigvæk flere måneder, før disse instanser reagerer. Disse forsinkelser kan forklares ved en række faktorer. For det første kan der gå nogen tid med at videresende en fejlagtigt adresseret anmodning til den kompetente modtagende instans. Hvad vigtigere er, ser det ud til, at de fleste forsinkelser skyldes agenturerens manglende sprogkundskaber (agenturerne behersker ikke de sprog, som deres medlemsstater har angivet som acceptable i relation til modtagelse af dokumenter) og/eller manglende viden om de gældende regler (se punkt 3.3 nedenfor). Der er ligeledes blevet indberettet forsinkelser, der skyldes de centrale enheders utilstrækkelige udstyr (jf. punkt 3.4 nedenfor). En effektiv afvikling af retssager i en integreret Union kræver imidlertid hurtig forkyndelse af dokumenter. Det bør derfor undersøges, hvorledes den tid, som forkyndelsen tager, kan reduceres yderligere, navnlig ved at undersøge brugen af elektroniske midler til fremsendelse og forkyndelse.

3.4. Fremsendende og modtagende instanser

Den vigtigste metode til fremsendelse af dokumenter i medfør af forordningen er ved hjælp af fremsendende og modtagende instanser²⁰.

Generelt er det rapporteret, at instanserne fungerer tilfredsstillende inden for rammerne af forordningen bortset fra manglende sprogkundskaber og/eller manglende viden om forordningens regler²¹. Der har f.eks. været eksempler på, at modtagende instanser har afvist anmodninger på et andet/på andre sprog end det officielle sprog i den berørte medlemsstat, selv om sidstnævnte har accepteret andre sprog i henhold til forordningens artikel 4, stk. 3. Tilsyneladende har modtagende instanser ligeledes i nogle tilfælde nægtet at levere det dokument, der skal forkyndes, med den begrundelse at det ikke er oversat til deres officielle sprog, hvilket kan være i strid med forordningens artikel 8, stk. 1.

3.5. De centrale organer

De centrale organer har en støttende, men dog vigtig funktion, eftersom de er ansvarlige for at give oplysninger til de fremsendende instanser, at løse de vanskeligheder, der måtte opstå, og undtagelsesvis på anmodning af den fremsendende instans at sende en anmodning om forkyndelse videre til den kompetente modtagende instans.

²⁰ Instanserne er embedsmænd, myndigheder eller andre personer udpeget af medlemsstaterne, der er kompetente til at fremsende retslige dokumenter med henblik på forkyndelse.

²¹ 29,9 % af de adspurgte i undersøgelsen anså de fremsendende og modtagende instansers manglende kendskab til forordningen (som omfatter problemet med anvendelse af ukorrekte sprog) som et problem med hensyn til den decentraliserede model for samarbejde mellem de lokale myndigheder. Jf. henvisningen i fodnote 7, s. 26 og 160.

Generelt synes de centrale organer at fungere tilfredsstillende inden for rammerne af forordningen: 49,6 % af de adspurgte i undersøgelsen anså de centrale organer for at fungere meget effektivt eller i overvejende grad effektivt i praksis, mens kun 18 % anså deres arbejde for mindre effektivt eller ineffektivt²². Der blev dog påpeget nogle problemer i undersøgelsen.

For det første er det blevet indberettet, at de centrale organer i nogle medlemsstater ikke er behørigt forsynet med teknisk udstyr (dvs. ingen anvendelse af it). En sådan situation kan have negative konsekvenser for hastigheden og pålideligheden af fremsendelsen.

For det andet fremgår det af undersøgelsen, at nogle fremsendende organer forventer, at de centrale organer yder bistand i forbindelse med opsporing af adressater, hvis adresse er ukendt. Det fremgår ikke nødvendigvis helt klart af forordningen, i hvilket omfang de centrale organer skal yde bistand i denne henseende. Når det gælder om at løse problemet med at finde adressen på den person, for hvem der skal ske forkyndelse, bør de centrale organers rolle overvejes og præciseres for at sikre en ensartet anvendelse af forordningen og samme forventninger hos de involverede myndigheder.

Endelig synes de oplysninger om centrale organer, som medlemsstaterne har stillet til rådighed i Det Europæiske Retlige Atlas²³, at afvige fra én medlemsstat til en anden. I nogle tilfælde er oplysningerne mere detaljerede end i andre. Det fremgår ikke klart af forordningens artikel 23, stk. 1, sammenholdt med artikel 3, hvilke retningslinjer, der gælder med hensyn til de oplysninger, som medlemsstaterne skal afgive. Det kan være hensigtsmæssigt at tydeliggøre kravene til de oplysninger, der skal foreligge, så de er mest nyttige for brugerne af systemet.

3.6. Sproget i anmodningen om forkyndelse

Alle medlemsstater undtagen Luxembourg accepterer engelsk som sprog ved modtagelse af anmodninger om forkyndelse af dokumenter (jf. bilag 2). Der er således ét sprog, der anvendes blandt næsten alle medlemsstater. Dertil kommer, at alle medlemsstater med undtagelse af Irland, Luxembourg og Malta, accepterer anmodninger på mindst ét andet sprog ud over deres officielle sprog. Mere end halvdelen af medlemsstaterne accepterer anmodninger på tre, fire eller endog fem (Frankrig) sprog.

3.7. Sproget i de dokumenter, der skal forkyndes — ret til at nægte at modtage et dokument

Forordningens artikel 8 tager sigte på at sikre adressatens processuelle rettigheder, idet den pågældende har ret til at afvise at modtage dokumentet, hvis det ikke er affattet på et sprog, som er officielt sprog på sted, hvor forkyndelsen finder sted, eller på et sprog, som adressaten forstår. Kommissionen er blevet gjort opmærksom på en række problemer i forbindelse med anvendelsen af denne bestemmelse²⁴.

I sag C-14/07 (*Weiss*) behandlede EU-Domstolen en række praktiske aspekter af retten til at nægte modtagelsen. I den pågældende sag nægtede adressaten at acceptere forkyndelse under henvisning til, at kun anmodningen var oversat til det sprog, der er foreskrevet i forordningens

²² Jf. henvisningen i fodnote 7, s. 165.

²³ Det Europæiske Civilretlige Atlas er et informationswebsted, der føres af Kommissionen. Det er pt. ved at blive overført til e-justice-portalen.

²⁴ Kun 35,7 % af de adspurgte i undersøgelsen fandt, at der ikke var problemer med anvendelsen af forordningens artikel 8, mens 52,9 % angav, at der var et problem. Jf. henvisningen i fodnote 7, s. 172.

artikel 8, men ikke de bilag, der er knyttet til den. Domstolen fandt, at adressaten for et dokument, der består i et indledende processkrift, ikke har ret til at nægte at modtage dokumentet, hvis de ikke-oversatte bilag til dokumentet består af dokumentation, som udelukkende varetager en bevisfunktion, og som ikke er uundværlige med henblik på at forstå sagens genstand og årsagen til kravet. I samme sag blev Domstolen anmodet om at tage stilling til betydningen af et vilkår i en kontrakt mellem adressaten og rekvirenten, hvori det var aftalt, at skriftvekslingen skulle foregå på afsenderstatens sprog. Domstolen fastslog, at et sådant vilkår ikke skaber en formodning for, at adressaten har kendskab til sproget, men er et indicium, som domstolen kan tage hensyn til i forbindelse med sin prøvelse af, om adressaten forstår afsenderstatens sprog.

Der er desuden blevet rapporteret om problemer i forbindelse med anvendelsen af standardformularerne i forbindelse med udøvelsen af retten til at nægte modtagelsen.

For det første fremgår det ikke klart af artikel 8, om det er nødvendigt at afgive oplysninger i standardformularen (forordningens bilag II) i tilfælde, hvor det dokument, der skal forkyndes, er affattet på modtagerstatens sprog, og hvor adressaten derfor ikke gyldigt kan nægte forkyndelse (artikel 8, stk. 1, litra b)). I praksis kan den omstændighed, at standardformularen vedlægges, under sådanne omstændigheder bevirke, at adressaterne forledes til at tro, at de har ret til at nægte modtagelsen.

For det andet er der rejst et praktisk spørgsmål om, hvorvidt bilag II til forordningen skal fremsendes til sagsøgte i sin helhed med teksten på alle Unionens officielle sprog, eller om det kan begrænses til kun at indeholde teksten på modtagerstatens sprog. Sidstnævnte løsning kan spare finansielle og miljømæssige omkostninger.

For det tredje er der også rejst et spørgsmål om, hvad der er retsvirkningen af, at den modtagende instans undlader at give oplysninger om retten til at nægte modtagelse (undlader at vedlægge bilag II). Det er ikke klart, efter hvilken lovgivning virkningen af en sådan forkyndelse (dvs. dens gyldighed) skal vurderes. Set ud fra hensynet til adressatens retssikkerhed er denne situation utilfredsstillende, da vedkommendes beskyttelse kan variere fra en medlemsstat til en anden. En ensartet løsning kan være ønskelig.

For det fjerde er der indberettet problemer ved afgørelsen af, om en adressat gyldigt har nægtet at modtage det forkyndte dokument. Artikel 8 i og bilag II til forordningen foreskriver, at adressaten kan nægte at modtage det dokument, der skal forkyndes, enten på tidspunktet for forkyndelsen (direkte over for den person, der forkynder dokumentet) *eller* ved at sende det tilbage til den modtagende instans. Samtidig anføres det i bilag II, at selve formularen skal returneres med det dokument, der skal forkyndes, (jf. erklæring fra adressaten). Der hersker således en vis tvetydighed for så vidt angår spørgsmålet om, hvordan retten til at nægte at modtage dokumentet gyldigt kan udøves. I nogle tilfælde har adressaterne ikke udøvet deres ret til at nægte at modtage dokumentet ved forkyndelsen, men har returneret bilag II behørigt udfyldt (om nægtelse af modtagelsen) *uden* imidlertid at returnere selve det dokument, der skal forkyndes. Spørgsmålet blev rejst, om dette kunne anses for en gyldig nægtelse. En ordlydsfortolkning af konventionens artikel 8 indikerer, at nægtelsen ikke vil være gyldig. Denne fortolkning kan næppe anses for tilfredsstillende: hvis den omstændighed, at dokumentet blot sendes tilbage, udgør en gyldig nægtelse, bør en udtrykkelig angivelse heraf i formularen, selv uden selve dokumentet, så meget desto mere være gyldig. Det kan være hensigtsmæssigt at afklare dette spørgsmål i forordningen.

Endelig foreskrives det i forordningen, at der skal anvendes en nægtelsesformular, men det angives ikke, hvordan denne formular skal udsendes. Nægtelse af modtagelsen kan således ske ved, f.eks. at formularen overgives til fogeden på det tidspunkt, hvor forkyndelse forsøges gennemført, eller i form af et almindeligt brev. Man må stille sig det spørgsmål, om det vil være hensigtsmæssigt at foreskrive visse formelle krav for at forbedre retssikkerheden med hensyn til en effektiv nægtelse af at modtage det dokument, der skal forkyndes.

3.8. Forkyndelsesdato

Anvendelsen af artikel 9 (fastsættelse af forkyndelsesdatoen) synes generelt at være forløbet tilfredsstillende, og den har opfyldt formålet om at beskytte de legitime forventninger og rettigheder både for rekvirenten og adressaten²⁵. Flere punkter har imidlertid givet anledning til overvejelse: Et af punkterne vedrører fastsættelse af datoen for forkyndelsen i henhold til modtagerstatens lovgivning (artikel 9, stk. 1) i sager, hvor der er anmodet om forkyndelse på en særlig måde, jf. artikel 7, stk. 1, og en sådan måde ikke er kendt i den pågældende medlemsstat, selv om den ikke er uforenelig med dens lovgivning. Det er klart, at lovgivningen i den modtagende medlemsstat i sådanne tilfælde ikke nødvendigvis fastsætter datoen for forkyndelsen. Spørgsmålet er blevet rejst, om artikel 9, stk. 1, kan begrunde den konklusion, at forkyndelsesdatoen i en sådan situation reguleres af lovgivningen i den anmodende medlemsstat, hvor den særlige metode findes.

Betragtning 15 giver endvidere anledning til forvirring om anvendelsen af artikel 9: Det antydes, at artikel 9 ikke finder anvendelse i alle medlemsstater, og der stilles krav om, at medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvorvidt reglen finder anvendelse efter medlemsstaternes lovgivning. Det er klart, at det følger af forordningens ordlyd, at artikel 9 ikke finder anvendelse i alle medlemsstater, og den burde i de berørte parter interesse finde anvendelse overalt. Det er ikke nødvendigt, at der i national lovgivning opereres med en "ordning med to datoer", således som det anføres i betragtning 15. Artikel 9 finder direkte anvendelse og bestemmer kun, hvilken lovgivning der gælder for fastsættelse af datoen set ud fra enten rekvirenten eller sagsøgtens synspunkt. Det forekommer hensigtsmæssigt at præcisere betragtning 15 i denne henseende.

3.9. Omkostninger i forbindelse med forkyndelsen

Som hovedregel giver forkyndelse af dokumenter fra en medlemsstat ikke anledning til betaling af afgifter eller omkostninger i forbindelse med modtagerstatens bistand. Når forkyndelse sker enten ved benyttelse af en stævningsmand eller en person, der er kompetent efter modtagerstatens lovgivning, eller der anmodes om anvendelse af en særlig fremgangsmåde i forbindelse med forkyndelsen, skal sagsøgeren dog betale omkostningerne herved. For at lette domstolsadgangen bør disse omkostninger svare til ét enkelt fast gebyr.

Fastsættelsen af ét enkelt fast gebyr, der er offentliggjort i Det Civilretlige Atlas, har i princippet i væsentligt grad afstedkommet en afklaring af omkostningerne ved grænseoverskridende forkyndelse. Ikke desto mindre er nogle medlemsstaters meddelelser

²⁵ Den største gruppe (45,6 %) af de adspurgte i undersøgelsen mente, at anvendelsen af artiklen ikke havde givet anledning til nogen problemer. Jf. henvisningen i fodnote 7, s. 175.

ikke tilstrækkeligt klare²⁶, andre har angivet, at der ikke skal betales noget gebyr, selv om dette ikke synes at være tilfældet i praksis²⁷.

Der er rapporteret om visse praktiske problemer med hensyn til betaling af omkostninger. Man har navnlig slået til lyd for, at det ville være formålstjenligt at medtage oplysninger om instansernes bankforbindelser, herunder IBAN- og BIC-koder samt momsregistreringsnummer, i det omfang det er relevant, som led i de oplysninger, som de fremsendende og modtagende instanser afgiver til Det Civilretlige Atlas.

Der har yderligere været indberetninger om, at forkyndelsesmyndighederne i visse medlemsstater opkræver yderligere gebyrer ud over de faste gebyrer. Dette synes ikke at være foreneligt med forordningen, og de anmodende myndigheder er i tvivl om, hvorvidt kun det faste gebyr skal betales, eller der kan opkræves yderligere gebyrer. Det kan være hensigtsmæssigt at afklare dette spørgsmål i forordningen.

3.10. Postforkyndelse

Postforkyndelse som omhandlet i forordningens artikel 14 er en af de forskellige metoder, der er til at forkynde dokumenter. Hver medlemsstat kan lade forkyndelse af dokumenter foretage direkte med posten for personer, der er bosat i en anden medlemsstat. Sådanne postforkyndelse finder sted ved anbefalet brev med modtagelsesbevis eller lignende. Kommissionen har erfaret, at mindst én medlemsstat i kraft af en ordlydsfortolkning af bestemmelsen begrænser anvendelsen af denne forkyndelsesmåde til tilfælde, hvor forkyndelsen af dokumenter henhører under statens ansvar, dvs. når domstolene ved lov er pålagt opgaven med forkyndelse af dokumenter²⁸. Denne snævre fortolkning indebærer, at parterne, når det er dem, der er ansvarlige for at foretage forkyndelsen, ikke kan anvende denne måde til grænseoverskridende fremsendelse af et dokument, og ikke kan anmode det kompetente organ eller den kompetente person i henhold til lovgivningen i deres bopælsmedlemsstat om at forkynde dokumentet på den udenlandske adresse i overensstemmelse med forordningens artikel 14. Efter Kommissionens opfattelse bør bestemmelsens formulering strammes op, således at denne tvetydige fortolkning kan fjernes og brug af postforkyndelse i grænseoverskridende sager generelt er tilgængelig for alle.

Undersøgelsen viste, at denne forkyndelsesmåde på grund af de lave omkostninger og hurtigheden jævnligt anvendes og endda foretrækkes frem for metoden med fremsendelse via fremsendende og modtagende instanser.²⁹ Der er dog stadig praktiske vanskeligheder, der kan have en negativ indvirkning på effektiviteten af denne form for forkyndelse.

Der er et problem forbundet med de divergerende løsninger, som de nationale regler om civil retspleje foreskriver ved fastlæggelsen af den personkreds, for hvem den kan ske postforkyndelse. I visse medlemsstater er der visse civile procedurer, der kræver, at dokumentet forkyndes personligt for adressaten. I andre medlemsstater er der adgang til såkaldt "stedfortræderforkyndelse", hvor dokumentet ikke afleveres til adressaten personligt,

²⁶ I den spanske meddelelse hedder det f.eks. at "omkostningerne fastsættes efter gældende spansk lovgivning, der for nuværende ikke indeholder bestemmelser om bestemte beløb".

²⁷ Kommissionen modtog for nyligt en klage over forkyndelse i Irland.

²⁸ I Frankrig bekræftes denne fortolkning af et cirkulære udstedt af justitsministeriet, nemlig nr. 11-08 D3 af 10. november 2008 (jf. Bulletin officiel du Ministère de la Justice af 28. februar 2009).

²⁹ 48,6 % af de adspurgte i undersøgelsen angav, at de hyppigt gjorde brug af postforkyndelse, hvoraf 19,4 % erklærede, at de foretrak den traditionelle metode med fremsendelse via fremsendende og modtagende instanser. Jf. henvisningen i fodnote 7, s. 181.

men til en anden person på samme adresse, eller dokumentet lægges i postkassen eller henligger på et bestemt sted i en vis periode i afventning af, at adressaten afhenter det. "Stedfortræderforkyndelse" har karakter af en gyldig forkyndelse efter lovgivningen i den anmodede medlemsstat, men en sådan forkyndelse er muligvis ikke i overensstemmelse med de krav, der gælder efter de civile retsplejeregler i den anmodende medlemsstat. Da reglerne om postforkyndelse er meget forskellige i medlemsstaterne, udgør dette problem i betydelig grad en alvorlig hindring for en effektiv anvendelse af denne forkyndelsesmåde.

Et andet problem i forbindelse med postforkyndelse er de retsfor skrifter, som postvirksomhederne er underlagt, når de afleverer et anbefalet brev til adressaten. Offentlige eller private posttjenester anvender sædvanligvis deres egne "regler" (dvs. Universal Postal Unions regler eller de regler, der gælder for virksomheder, som tilbyder specialiserede private posttjenester) ved leveringen af anbefalede breve med modtagelsesbevis. Hertil kommer, at postvirksomhederne i flere medlemsstater skal overholde yderligere lovbestemte regler i tilfælde hvor det dokument, der skal forkyndes, er et retsligt eller et andet officielt dokument. I sådanne tilfælde er postvirksomhederne forpligtet til at anvende specifikke forkyndescertifikater, eller de er nødt til at foretage flere på hinanden følgende forsøg på levering. Mens anvendelsen af disse bestemmelser ikke skaber problemer, når de dokumenter, der skal forkyndes, hidrører fra nationale domstole eller myndigheder, som postvirksomhederne har kendskab til, kan reglerne ikke anvendes, hvis postvirksomheden ikke erkender den retslige karakter af et udenlandsk dokument. I nogle tilfælde finder de lovbestemte regler endog kun anvendelse på dokumenter, der fremsendes af nationale domstole eller myndigheder, og ikke på dokumenter fremsendt af udenlandske domstole eller myndigheder. Som følge heraf kan forkyndelsen i sidste instans være ugyldig enten efter lovgivningen i oprindelsesmedlemsstaten eller efter lovgivningen i den anmodede medlemsstat eller endog i begge, hvis postvirksomheden ikke erkendte den retslige karakter af det dokument, der skal forkyndes.

Derudover synes der at være et mere generelt problem i praksis med modtagelsesbeviser, der er udfyldt forkert eller ufuldstændigt, fordi de ikke kan udgøre tilstrækkeligt bevis for de faktiske omstændigheder i forbindelse med en udført eller forsøgt forkyndelse³⁰. Domstole i de anmodende medlemsstater er ofte ude af stand til ud fra kvitteringen for modtagelsen at afgøre, hvem dokumentet blev udleveret til, eller hvornår det skete.

Disse praktiske vanskeligheder viser, at selv om alle de fremsendelsesmåder, der er angivet i forordningen, ifølge Domstolens praksis (jf. sag C-473/04, *Plumex*) er ligestillede, er det ikke sikkert, at dette er tilfældet i praksis. For at øge retssikkerheden ved postforkyndelse og for dermed at fremme denne forkyndelsesmåde, der sædvanligvis er mindre omkostningskrævende, bør det være muligt at fastslå, til hvem dokumentet blev afleveret, og under hvilke omstændigheder forkyndelsen blev gennemført. I denne henseende kunne en mulig løsning være indførelsen af en international standardkvittering for modtagelsen, som postvirksomhederne skal anvende. Derudover kan det være nødvendigt at sikre en højere grad af konvergens mellem reglerne for "stedfortræderforkyndelse" ved grænseoverskridende postforkyndelse i medlemsstaterne.

³⁰I undersøgelsen anførte de adspurgte, at de mest udbredte problemer bestod i, at modtagelsesbeviset ikke er fuldstændig udfyldt (41,1 %), at det ikke sendes tilbage (40,6 %), eller at underskriften ikke kan læses (34 %). Jf. henvisningen i fodnote 7, s. 182).

3.11. Direkte forkyndelse

Ved forordningen er der indført en mulighed for at anvende direkte forkyndelse af dokumenter som fremsendelsesmetode (artikel 15). Såfremt det er hjemlet i lovgivningen i den medlemsstat, hvor forkyndelsen finder sted, kan en part i en retssag lade forkyndelse foretage direkte ved en bemyndiget person i den pågældende medlemsstat.

Denne mekanisme til forkyndelse af dokumenter er ikke generelt anerkendt. Situationen er for tiden som følger: Direkte forkyndelse

- er mulig i Belgien, Danmark, Grækenland, Frankrig, Italien, Cypern, Malta, Nederlandene, Portugal, Finland, Sverige (i princippet) og Det Forenede Kongerige (Skotland og Gibraltar)
- er ikke mulig i: Bulgarien, Tjekkiet, Estland, Spanien, Irland, Letland, Litauen, Ungarn, Østrig, Polen, Rumænien, Slovenien, Slovakiet og Det Forenede Kongerige (England, Wales og Nordirland)
- i Tyskland afhænger accepten af direkte forkyndelse af arten af de dokumenter, der skal forkyndes. I Luxembourg er der adgang til direkte forkyndelse på grundlag af princippet om gensidighed.

Denne metode til fremsendelse af dokumenter er vellykket, navnlig i medlemsstater, hvor det er fageden, der foretager forkyndelse af dokumenter, dvs. i Frankrig, Cypern, Grækenland og Belgien. Der synes at være større betænkeligheder ved at anvende denne metode i andre medlemsstater på grund af usikkerhed om, hvem de i forordningens artikel 15 omhandlede stævningmænd, embedsmænd eller andre kompetente personer, er, og om de omstændigheder, hvorunder forkyndelsen vil finde sted i den medlemsstat, som anmodningen rettes til. Kontaktoplysninger på de personer, der er bemyndiget til at foretage direkte forkyndelse, er ikke angivet i Det Civilretlige Atlas, og det er ikke klart, i hvilken udstrækning disse personer er forskellige fra de modtagende instanser. For at forbedre denne forkyndelsesmåde og gøre den acceptabel for alle medlemsstaterne bør det overvejes at klargøre, hvem der foretager en sådan direkte forkyndelse, og om der bør fastsættes minimumsstandarder (som det er tilfældet med hensyn til postforkyndelse).

3.12. Sagsøgte, der ikke giver møde

Afskaffelsen af fuldbyrdelsesproceduren med henblik på at opnå en reel fri bevægelighed for retsafgørelser inden for Unionen har styrket den europæiske integration på retsområdet. Det ville herudover være hensigtsmæssigt at tilstræbe en vis harmonisering af de situationer, hvor domstolene kan afgøre sagen, selv om der ikke er modtaget nogen attest som bevis for forkyndelse eller aflevering (artikel 19, stk. 2), og af fristerne for sagsøgtes anmodning om at blive fritaget for virkningerne af udløbet af fristen for appel (artikel 19, stk. 4). Artikel 19 giver for nuværende medlemsstaterne mulighed for at afgive erklæringer i denne henseende, hvilket ikke sikrer en ensartet anvendelse af forordningen på det vigtige punkt, der vedrører beskyttelse af forsvarets rettigheder.

For at undgå enhver tvivl om arten af de dokumenter, der er omhandlet i artikel 19, kan det desuden være hensigtsmæssigt at tilpasse sidstnævntes ordlyd til ordlyden af andre civilretlige retsforskrifter. Navnlig henvises der i artikel 19 til en "stævning eller et tilsvarende

dokument", mens der i andre retsfor skrifter (f.eks. artikel 26 i forordning (EF) nr. 44/2001)³¹ henvises til et "indledende processkrift eller et tilsvarende dokument".

4. INTERNATIONALE REGLER OM FORKYNDELSE AF DOKUMENTER

4.1. Parallel aftale med Danmark

I afrapporteringsperioden, nemlig i 2009, vedtog Rådet en afgørelse med henblik på fastsættelse af en procedure til gennemførelse af artikel 5, stk. 2, i aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager³². Det foreskrives herved, hvorledes koordinationen mellem Danmark og Unionen skal finde sted i tilfælde af forhandlinger om internationale aftaler, som kan berøre eller ændre anvendelsesområdet for forordningen.

4.2. Haagerkonventionen af 1965 om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter

Haagerkonventionen af 1965 om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter er en multilateral konvention, der giver adgang til forkyndelse af retslige dokumenter fra en kontraherende stat til en anden uden brug af konsulære og diplomatiske kanaler. Alle medlemsstater undtagen Østrig og Malta er parter i denne konvention. Haagerkonventionen falder ind under Unionens eksklusive eksterne kompetence efter vedtagelsen af 2000-forordningen og 2007-forordningen.

I betragtning af at det vil være i Unionens interesse, at alle medlemsstater anvender Haagerkonventionen er det nødvendigt at tillade Østrig og Malta at tiltræde konventionen i Unionens interesse. Unionen kan ikke tiltræde konventionen selv, eftersom konventionen kun giver adgang til tiltrædelse af stater, og ikke regionale organisationer for økonomisk integration som f.eks. EU. Østrig og Maltas tiltrædelse vil gøre det muligt at anvende ensartede forkyndelsesregler i tvister, der involverer sagsøgte fra tredjelande, ved medlemsstaternes domstole. En sådan tiltrædelse vil gennemføre EU's politiske tilsagn, der blev afgivet på tidspunktet for Unionens tiltrædelse af Haagerkonferencen om international privatret i 2007, om at fremme anvendelsen af Haagerkonferencens retsfor skrifter. Kommissionen foreslog at give Malta og Østrig tilladelse til at tiltræde konventionen den 6. juni 2013³³.

4.3. Forbindelserne med Norge, Schweiz og Island (Lugano-staterne)

For så vidt angår de stater, der er kontraherende parter i Luganokonventionen af 2007, nemlig Norge, Schweiz og Island, opfordrede Kommissionen i 2012 Rådet til at godkende forhandlinger om indgåelse af en aftale med disse stater, bl.a. om forkyndelse af dokumenter. Aftalen vil kunne styrke det eksisterende retslige samarbejde ved at fremskynde og forenkle forkyndelse af dokumenter mellem medlemsstaterne og disse stater. Den vil desuden understøtte den effektive virkning af Luganokonventionen af 2007, hvori forkyndelse af

³¹ Forordning (EF) nr. 44/2001 vil blive erstattet af forordning (EF) nr. 1215/2012 fra den 10. januar 2015.

³² Rådets afgørelse 2009/943/EF af 30. november 2009 om ændring af afgørelse 2006/326/EF med henblik på fastsættelse af en procedure til gennemførelse af artikel 5, stk. 2, i aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og Kongeriget Danmark om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager

³³ COM(2013) 338 final.

dokumenter er et vigtigt element i beskyttelsen af sagsøgtes rettigheder i tilfælde af udeblivelse og i tilfælde af anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser.

5. KONKLUSION

Forordningen er generelt blevet anvendt tilfredsstillende af medlemsstaternes myndigheder. Ikke desto mindre har medlemsstaternes øgede retslige integration bragt grænserne for forordningens nuværende affattelse frem i lyset. I lyset af forordningens rolle i hele regelsættet om retsligt samarbejde i civile retssager, navnlig i lyset af afskaffelsen af fuldbyrdelsesproceduren, må en dybere integration inden for Unionen overvejes, f.eks. i form af minimumsstandarder for forkyndelse. Selv om varigheden af proceduren ved grænseoverskridende forkyndelser gradvis er blevet mindsket, forudsætter en effektiv afvikling af retssager i Europa desuden, at der sker yderligere fremskridt.

Denne rapport vil tjene til at fremme en bred offentlig debat om, hvilken rolle forkyndelsesforordningen spiller på EU's civilretlige område, og navnlig hvordan forkyndelse af dokumenter kan forbedres yderligere.

BILAG 1

Gennemsnitlig varighed af gennemførelsen af anmodninger fra fremsendende og modtagende instanser som omhandlet i forordning (EF) nr. 1348/2000 og forordning nr. 1393/2007³⁴

Medlemsstat	Instans	Forordning 1348/2000	Forordning 1393/2007	Varigheden af gennemførelsen af anmodninger
ØSTRIG	Modtagende	1-3 måneder	1-2 måneder	+
	Fremsendende	-1 måned	-1 måned	=
BELGIEN	Modtagende	1-3 måneder	1-2 måneder	+
	Fremsendende	---	---	
FINLAND	Modtagende	1-3 måneder	1 måned	+
	Fremsendende	2-6 måneder	1 måned	+
FRANKRIG	Modtagende	1-2 måneder	2-4 måneder	-
	Fremsendende	---	1 måned	
TYSKLAND	Modtagende	1-3 måneder	1-2 måneder	+
	Fremsendende	1-2 måneder	1-2 måneder	=
GRÆKENLAND	Modtagende	2-6 måneder	3-4 måneder	+
	Fremsendende	-1 måned	-1 måned	=
IRLAND	Modtagende	2-3 måneder	2-3 måneder	=
	Fremsendende	-1 måned	-1 måned	=
ITALIEN	Modtagende	2-3 måneder	3-6 måneder	-
	Fremsendende	2-3 måneder	2-3 måneder	=
LUXEMBOURG	Modtagende	1-2 måneder	1-2 måneder	=
	Fremsendende	---	1-2 måneder	
PORTUGAL.	Modtagende	1-6 måneder	2-3 måneder	+
	Fremsendende	---	9 måneder	-
SPANIEN	Modtagende	2-6 måneder	3-5 måneder	=
	Fremsendende	1-2 måneder	1-4 måneder	-
SVERIGE	Modtagende	1-2 måneder	---	=
	Fremsendende	-1 måned	---	=

³⁴ På grundlag af de oplysninger, der er fremlagt af instanserne til brug for anvendelsen af forordning (EF) nr. 1393/2007 om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager, endelig rapport maj 2012.

BILAG 2

	ANMELDTE SPROG MED HENBLIK PÅ MODTAGELSE AF ANMODNINGER																		
	EN	DE	FR	ES	IT	DU	BG	SK	CZ	FI	LT	LV	PL	PT	RO	SE	SL	DA	GR
AT	x	x																	
BE	x	x	x			x													
BG	x		x				x												
CY	x																		x
CZ	x	x						x	x										
DK	x		x															x	
ES	x		x	x										x					
FI	x									x						x			
FR	x	x	x	x	x														
DE	x	x																	
EL	x		x																x
HU	x	x	x																
IE ³⁵	x																		
IT	x		x		x														
LV	x											x							
LT	x		x								x								
LU		x	x																
MT	x																		
NL	x	x																	
PL	x	x											x						
PT	x			x										x					
RO	x		x												x				
SK	x								x										
SI	x																x		
SE	x															x			
UK	x		x																

³⁵ Irland accepterer også at modtage dokumenter på gælisk.

